

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 28 V. S. 1812 ROKU.

ROSSYA.

Z Petersburga d. 10 Lutego v. s.

Tayny Konsyliarz, i Senator Arseniewski, Naymiłościwicy mianowany kawalerem orderu s. Alexandra Newskiego. Kładziemy Naywyższy reskrypt JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, przy którym znaki tego orderu były mu przesłane:

NASZEMU Taynemu Konsyliarzowi i Senatorowi Arseniewskiemu.

Obeyrzenie znakomitszych manufaktur w Rossyi, z rozkazu NASZEGO, przez Was uskuteczniłone, sposobem tak pożytecznym i zupełnie odpowiadającym widokóm NASZYM i pieczołowitości, w celu podniesienia i rozszerzenia przemysłu kraiowego, zjednało dla was zupełne prawo do wdzięczności NASZEY. Dla wyraźniejszego okazania onéy i na zaręczenie MONARSZEY ku wam przychylności, Naymiłościwicy mianujemy was kawalerem orderu świętego Alexandra Newskiego, którego znaki, tu przesyłające się, rozkazujemy wam włożyć na siebie i nosić podług ustanowienia. Zresztą zostaiemy z IMPERATORSKĄ NASZĄ łaską ku wam przychylni. w Sankt Petersburgu dnia 6 Lutego 1810.

Naoryginalie podpisano tak: ALEXANDER.

Kontrassygnował:

Minister spraw wewnętrznych Kozodawlew.

Naymiłościwicy mianowani: Maior Symanów kawalerem orderu świętego Jerzego 4 kl. Nad. Kons. Krotopów, zostający w oddziale ekonomicznym w Gubernii Saratowskiej Kol. Konsyliarzem. Prokurator gub. finl. Nad. Kons. Wrangel. Kol. Konsyliarzem, i naznaczony Wice-Gubernatorem Kaukazkim — Kawalerami orderu świętego Włodzimierza 4 kl. podpółkownik Baron von-der-Osten-Saken; Kol. Konsyliarz Suchtelen; Kons. Finland. Kanc. Bład, i Strapczy gub. mosk. Zwierew; Nadworni Konsyliarze Krassowski, Czaykowski, Drużynin i Krasicki; Kollęscy Assessorowie Jermołajew, i Gnidicz; Kostr. gub. Obywatel Kapitan Sumaroków; Kons. Tytułarni Popów, Kozłowski i Turgieniew, zostający w oddziale Mosk. Akad. Medyko-Chirurgiczney — Kawalerami orderu s. Anny 2 kl. Kousyliarze Stanu Breitkopf, Jlin, Marsz. gub. Mohil. Hołyński i Oberuczew, naczelnik ekspedycyi ekonomiczney Kol. Admir. półk. woyska dońsk. Mielników, 5; podpółkownicy Tiutczew, Leibgrenadyerskiego półku Woieyków, Dnieprowskiego pieszego Spytko, i doń. woyska Andriianow; Maior 52 pół. strzel. Butoryn; Kons. Kollęscy Rykman Kons. Rządu gub. infl. Cagel, Pocztni.

gub. Wiborg.; Kons. Nadworny Dwigubski i Semiganowski; Kol. As. Kirchhof, i Landrath Infl. Baron Ungern-Sternberg — (Półn. Poczta).

W Jmiennym naywyższym J. J. M. rozkazie, danym Rządzącemu Senatowi, 1812 roku, zwłaszcza: cznym J. J. M. podpisem, Stycznia 26 d. wyrażeno:

Zadając ulżyć tym, na których nayduie się niedobor rekrucki, oraz, podać im łatwiejszy środek zupełnego oczyszczenia się z tego niedoboru, UZNALIŚMY pożytecznym, na ten raz, zawieszając moc i działanie 5tego artykułu Ukazu, danego Rządzącemu Senatowi pod d. 16 Września, zeszłego 1811 roku, dozwoić przyjąć wszystkich niedobraných rekrutów, tak z ostatniego naboru, iakoteż i z lat poprzedniczych pozostałych, nie podług powszechnego o ich naborze urzędzenia, ale podług osnowy zgiego artykułu wspomnionego ukazu, to iest wzrostu arszynów dwa i trzy wierszki (cale), a co do wieku, nie młodszych nad lat 18, ani starszych nad 37.

Pozwalając środka tego, na ten raz tylko, ZOSTAIEMY w oczekiwaniu, że każdy, troskliwy o własny swój pożytek, nie zaniedba, co rychley, z niego korzystać. Opieszali zaś i obojętni na pobudki własnych dogodności, wiśni będą samym sobie przypisać skutki surowości, z jaką, po upływie zamierzonego czasu, rozkazano będzie pozyskiwać takowy niedobor.

Termin tego umiarkowanego środka naznaczony do 1 Lipca terażniejszego roku.

Rządzący Senat ma zrobić należne rozrządzenie, aby wola NASZA wszędzie wiadomą była — (S. Peters. Sen.).

z Moskwy 1 Lutego

Temi dniami pzeiechali przez tuteyszą stolicę uczeni PP. *Engallhardt i Parrat*, powracający od Kaukazu do Dorpatu, którzy przez rok prawie cały, za pomocą barometrów, trudnili się libellacyą całej przestrzeni kraiu między morzem czarnam i kaspijskim. Kiedy rachunki ich, podług zebranych, tym sposobem, postrzeżeń, ukończone zostaną, rozwiąże się pytanie: które morze iest wyższe? Wyśledzenie to, iest nader ważnym, nie tylko dla uczonych, ale i w celu połączenia w czasie morza czarnego z Kaspijskim. Nadto ciż uczeni dokonali drugiego, trudniejszego ieszcze przedsięwzięcia: wstępowali na górę *Kasjek*, naywyższą z łańcuha gór kaukazkich, nie wyłączając nawet wierzchołka *Elborus*. Wysokość wierzchołka *Kasjek* nie była dotąd zmierzona, a teraz pokazało się, że niestępuje zaiomemu wierzchołkowi góry *Mont-Blanc*.

w Szwajcaryi. Do miejsc wzbudzaających ciekawość, gdzie przed nimi żaden z wędrowników nie był, należą źródła rzeki *Terek* i pochyłość *Inguszew*, na wierzchołkach góry *Ossaiu*. W ogólności, podróż ich wzbogaciła Jeografią i Mineralogią wielą nowemi i ważnemi wynalazkami, których w krótkim czasie udzielić publiczności zamierzył sobie P. Engelhardt — (*Pocz. Półn.*).

Z Kiiowa 30 Stycznia

W dniu dzisiejszym odprawiła się uroczystość odtwarcia Gimnazjum Kiiowskiego. O godzinie 9 rano, trzykrotny z harmat wystrzał był znakiem zebrania się wydziału Edukacyjnego w domu Wizytatora, dokąd Rektor Akademii Duchowney, wraz z delegowanymi także przybył. O godzinie 10 cały wydział Edukacyjny udał się do Marszałka Guberskiego JW. Potockiego. JW. Czacki Tajny Konsyliarz i Wizytator wyraził wdzięczność Obywatelom za uczynione ofiary i pomnożone środki do oświecenia. Marszałek Gubernii Kiiowskiej oświadczył radość, że w tej Gubernii otwiera się celniejsza Szkoła, tłumaczył ufność w Wizytatorze i nadzieję w wychowaniu młodzieży. JW. Hański Marszałek Gubernii Wołyńskiej oświadczył ukontentowanie powszechne z Wołyńskiego Gimnazjum w Krzemieńcu. Zaprosił Wizytator Marszałka Guberskiego do karety i z Członkami Kommissyi Sądowej Edukacyjnej poprzedzony delegowanymi od Akademii Duchowney, Dyrektorem nauczycielami i wybranymi uczniami pojechał do JW. Jenerała od Infanteryi Gubernatora Woijnego i Kawalera Miłoradowicza, u którego władze kraiove były zebrane. Wprowadzony od całego sztabu, prosił o powierzenie najwyższej ustawy, którą JW. Minister Oświecenia, na Jego ręce przesłał. Zaczęła się processya do Cerkwi Peczerska Ławra zwanej. Sztabna dragonńska kompania, pułk kozacki były na czele processyi. Poliemeyster, Placemator i Komendant, tudzież Regimentarz mieyski, mieyska muzyka, milicya, magistrat, uczniowie, Nauczyciele Dyrektor i Delegowani od Akademii duchowney poprzedzali karete, w której Wizytator z Marszałkiem Guberskim i dwoma członkami Kommissyi Sądowej Edukacyjnej wiozł dyploma, za nim iechał JW. Gubernator Woijnny otoczony całym sztabem, po nim Władze kraiove. Cechy z rozwiniętymi chorągwiami szły z obydwóch stron. Zaniesiono Dyploma do Cerkwi. Metropolita Kiiowski i kawaler Serapion w asystencyi szesciu Opatów odprawił uroczyste nabożeństwo, w czasie którego miał kazanie kapelan Gimnazjum. Tym samym porządkiem wróciła processya do domu Gimnazjowego. Nastąpiło przez Metropolite nabożeństwo święcenia wody, wzniesiono modły za MONARCHĘ i JEGO Najjaśniejszą Familią, po czem Metropolita złożył obraz i więgę pisma świętego w pasterskim darze. Sto ieden razy z armat wystrzelono, Wizytator Czacki, Marszałek Guberski, Tajny konsyliarz Graf Adam Rzewuski i Dyrektor Myszkowski, stosownie do tej uroczystości mieli mowy. Gubernator woijnny w przymowieniu się swoim wyraził szacunek i łaskę MONARCHY dla obywatelów,

upewnił, że doskonalenie młodzieży jest najmiłszem dla MONARCHY, który pragnie rozszerzenia światła w krajach, berłu Jego powierzonych i oddał Ustawę Wizytatorowi. Przytomni zostali na wielkim obiedzie u Wizytatora. Przy spełnianiu zdrowia MONARCHY i Najjaśniejszej Jego Familii sto ieden razy z harmat wystrzelono. Bal u Gubernatora woijnego zakończył uroczystość. Całe miasto było illuminowane, szczególniej pałac, w którym mieszka Gubernator woijnny i dom Gimnazjum.

z Kizlaru d. 2. Stycznia.

(na linii Kaukazkiej).

Przeszłego lata zrobiono tu doświadczenie nad uprawą i rozprowadzeniem szafranu. Cebulki nasionowe, pierwotnie przywiezione z Baki (w Persyi w prow. Szyrwan), przez P. Stewen Kol. Kons. pomocnika Inspektora głównego nad uprawą iedwabiu, posadzone w tutejszej winnicy skarbowey, a prócz tego rozdane ieszcze były szczególnym obywatelom. Dopiero zebrany został szafran z tego sadzenia, który, podług zaręczenia znawców, w dobroci, zgoła nie ustępuje najlepszym wschodnim gatunkom i austriackiemu. To pierwsze, a tak pomysłne doświadczenie, czyni nadzieję, że Rossya, z czasem, będzie się mogła obchodzić własnym szafranem. Dla czynienia dalszych doświadczeń i dla rozszerzenia nowego tego przemysłu, na nowo sprowadzono z Persyi znaczne ilości szafranowych cebulek; część ich po różnych rozestano guberniach, których klimat przyjaźniejszy jest dla tej rośliny; część zaś nanowo posadzono w wspomnioney winnicy skarbowey. (*Półn. Pocz.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

z Wiednia 5 Lutego,

Wczora, o godzinie pierwszey z południa J. C. M. otoczony całym dworem i gwardyją cesarską pod bronią, solennym obrzędem, dał Arcybiskupowi Marji Tadeuszowi Hrabieciu Traumansdorf-Weinsburg, inwesturę na xięstwo i dobra świeckie, zawisłe od karny Czeskiej, a należące do tego arcybiskupstwa. Cesarzowa Jmości Arcyxiążęta byli obecni temu obchodowi, na którym się znajdowała wielka liczba wyższej szlachty i osób dystygowanych.

Xiążę Arcybiskup, chcąc osobiście odebrać takową inwesturę, udał się do dworu, o godzinie naznaczoney, z dwoma mówcami, których miał z sobą z kapituły Ołomunicckiej, prałatami Hr. Migazzi i Hr. Sereny, w pojeździe sześciokonnym wspaniałym, za nim szły dwa pojazdy sześciokonne i wiele parokonnnych, przed którymi postępowali urzędnicy i dworscy xiążąt, hrabiów i szlachty, hołdujących iemu, którzy iachali w tych różnych pojazdach.

Xiążę Arcybiskup przyjęty był przed pierwszym przedpokojem i przed tron zaprowadzony został przez Xiążę Metternich i Sinzendorf. Na wyrażoną prośbę o inwesturę przez pierwszego z mówców, z rozkazu C. J. odpowiedział wielki Kanclerz: po czem monarcha przyjął od Xcia Arcybiskupa wyznanie wiary i hołdu: po tym obrzędzie drugi mówca miał podziękowanie od Xcia

który z też asystencyą i w tymże porządku powrócił do swego mieszkania. (*Frankf.*.)

14. Lut. Lubo tu nadwyzczayna drożyzna, czas iednak zapustny przechodzi wcale wesoło. Mamy przeszło 22 tysące icudzoziemców; sale, reduty, teatra, ledwie mogą obeymownć gości: trwają ciągle zabawy, rozrywki, iazdy saniami; ale też nikt nie pamięta tak wielkich, iak teraz śniegów.

Od Brzegów Menu, 9 Lutego.

W kantonie bazylejskim pojedyncze i podwójne luidory w interessach handlowych spadły na 1. Batz (3 kop. sr.) z *Gaz. rysk. Zusch.*

z Gienui d. 22 Stycznia.

Dnia 18 o godzinie 2 i 40 minutach po południu, dało się tu czuć tak lekkie trzęsienie ziemi, że go większa część mieszkańców nie postrzegła. Daleko atoli mocniejsze było w *Sawonie*, a w *Cocoletto* tak mocne, że mieszkańcy domy poopuszczali. (z *Gaz. Krak.*)

z Auszpurga 20 Lutego.

Dawniejszy Elektor trewirski, który, iak się dawniey doniosło, był niebezpiecznie chory, przychodzi teraz do zdrowia (*Hamb.*.)

ze Szwerynu dnia 12 Lutego

Wczora, o samym południu, Małżonka Xcia następcy Meklemburskiego, szczęśliwie powiła syna.

z Laybach dnia 2 Lutego.

Przed kilką miesiącami, okazały się nieiakie bunt-y w regimentie *Lioka*, Biskup grecki Miorkowicz pśpieszył do tego regimentu, przebiegał szeregi i wiele się przyłożył do przywrócenia spokoyności przez swoię obecność i wymowę. Cesarz Francuzów na okazanie łaski monarszey, za takową usługę, mianował go członkiem legiui honorowey.

Archimandryta grecki Budissalewicz w podobném-że zdarzeniu okazał dowody przywiązania do swych obowiązków, z acó od Cesarza mianowany został członkiem legi honorowey. Równyż zaszczyt otrzymał Major Valdoni (z *Gaz. Frankf.*.)

z Kopenhagi dnia 31 Stycznia.

Wczora obchodzona tu była uroczystość urodzin J. K. M. U dworu dawany był obiaddla 40 osób, u którego mieli honor mieścić się kawalerowie orderu słonia i wielkiego krzyża orderu *Danebrog*, Kawalerowie i Komandorowie orderu *Danebrog*, w ceremonialnym stroiu tego orderu, iedli obiad u sześciu stołów, 400 osób liczących.

Po tém Królestwo Ichmość udali się do teatru, gdzie z okrzykiem radości przyięci zostali, wieczorem były pokoie i kollacyia u dworu.

Król Imć Duński w reskrypcie swoim do Kommissyi, ustanowioney dla zrobienia wewnętrzney pożyczki w kraju, oświadcza ukontentowanie swoje członkom

iey, za okazaną czynną troskliwość w uskutecznienu pożyczki, wynoszący inż 3,560,600: marków bankowych, a razem wyraża oczekiwanie swoje, iż członkowie niemnieyszą rządzić się będą gorliwością w uzbieraniu ieszcze 4 milionów, istotnie potrzebnyc do uskutecznienu przedsięwzięć mornarszych.

z Kassel 10 Lutego.

Dnia dzisieyszego, o godzinie pierwszey odprawił się obrządek chrztu syna Barona Selby, posła nadwyezaynego i Ministra pełnomocnego Kr. Imć duńskiego przy dworze naszym: Królestwo Ichmość raczyli zezwolić na trzymanie do chrztu dziecięcia. Osobę Króla zastępował Hr. Fürstenstein, minister, Sekretarz stanu i interessów zagranicznych, a królowey Hrabini Bucholc, wielka mistrzyni.

z Carlsruhe, 7. Lutego.

Hrabia Nicolai, który przybył do dworu naszego dla sprawowania urzędu posła frincuzkiego, na miejsce P. Demoustier, przeznaczonego na tąż dostojność przy dworze Wirtemberskim, na audyencyi prywatney złożył listy wierzytelne, potem miał audyencyą u wielkiej Xiężny i otrzymał zaszczyt znaydowania się u stołu xiążęcego (z *Gaz. Frankf.*.)

z Berlina 15 Lutego.

Wnocy z Czwartku na Piątek, o godzinie 4tey nagle zaiął się pożar na ulicy Scharren, w domu kupca Engel. I tak szybko zaiął wschody, że wszelki ratunrk dla nieszczęśliwych mieszkańców, trzeciego i czwartego piątra stał się niepodobnym. P. Chevalier, pokojowy królowey Wilhelminy, kucharka profesora Siedmiogrodzkiego, iedna wdowa, trzynastoletni syn P. Chevalier, stali się ofiarą tej okropney nocy. Ostatni, co rychley, skoczył przez okno na ulicę i po trzech godzinach umarł. Oyciec, za nim się rzuciwszy zabił się na bruku. Zrozpaczona matka, drugiego syna zawinąwszy w poduszkę zrzuciła za Oycem, uratowała go wprawdzie, ale dziecę nogę wykreciło. Sama zaś tak długo trzymała się ram okiennych, aż się oue nie spaliły i z niemi razem na ziemię nie spadła. We dwóch miejscach złamała sobie rękę, żyie ieszcze i nie iest zupełnie bez nadziei. Iedna z jey córek wyłamała rękę i nogę. Niewiadomo iakim sposobem zaiął się ten pożar. (*Hambur.*.)

z Londynu 5 Lutego.

Ostatniego piątku mi liśmy straszliwą burzę, iakiey nikt nie pamięta. Trwała od godziny 7 do 10. Okręt kompanii wschodnio-indyyskiej *Larkins* został pozbawiony masztu: okręt liniowy *Conqueror*, od 74 dział, pod *Schoerness* rozbił się: wiele innych okrętów na brzegi wyrzuconemi zostały.

Z Martyniki przybył okręt, który wyspę tę w Styczniu opuścił. Nowe tam wybuchnęły rozruchy. (*Zusch.*.)

O G Ł O S Z E N I E.

Ministryum Finansów ogłasza, iż na mocy Należytego Manifestu, pod dniem 10 Września 1810 roku, będą wyprzedawane na kontraktach Mińskich, w miesiącu Marcu, roku teraźniejszego, majątki skarbowe Starościńskie w Gubernii Mińskiej położone, a w przyłączonej tu tabelli wymienione. Zyczący na-

bydź takowe majątki, oddzielnie folwarkami, lub, całe ogółem kupując, zechcą stawić się w Kommissyi, § 12tym, pomienionego Manifestu w Gubernii Mińskiej ustanowionej, gdzie mogą znaleźć szczegółową o tych majątkach informacją, a w zdarzeniu potrzeby pozwolono będzie oglądać na miejscu i same majątki.

T A B E L L A

Majątków Skarbowych w Gubernii Mińskiej, przeznaczonych na sprzedaż, przez licytacją publiczną, w Mińsku, w Miesiącu Marcu, 1812 roku.

NRO	Nazwisko Starostw, Folwarków i należących do nich wiosek.	Liczba dymów włościańskich.	Liczba dusz włościańskich męskich.	Z i e m i			W jakim Powiecie leży majątek.
				Uprawney.	Sianożetney.	Pod lasem.	
				Dziesięcin.	Dziesięcin.	Dziesięcin.	
1.	Majątek Muchoiedy mający 2 wioski.	90	299	1717	2002	715	w Powiecie Rzeczyckim.
2.	Ssarostwo Szyckie, mające wioski 3.	63	330	3815	1002	783	
3.	Starostwo Lubonickie:						w Powiecie Bobruyskim.
	1. Folwark Lubonicki, obejmujący miasteczko Lubonickie i 9 wsi	219	930	4789	1293	1865	
	2. Folwark Stołpecki, zajmujący wsie Stołpiszczce i Podrzeczce	57	198	765	724	483	
	3. Wieś Horodziec	26	117	900	658	336	
4.	Starostwo Krasnosielskie mające miasteczko Krasne i 12 wsi	90	249	5265	870	708	w Powiecie Wileyskim.
5.	Starostwo Zahalskie, obejmujące Miasteczko Zaholie, 7 wsi i 1 zaścianek	152	562	4408	4580	1306	w Powiecie Rzeczyckim.
6.	Starostwo Beanatowskie	4	6	210	21	23	
7.	Starostwo Chorobrowskie składa się z trzech zaścianków, w jednym z nich mieszka sama szlachta	—	—	97	63	4	
8.	Starostwo Krasnowskie, mające 3 wsie i 1 zaścianek	20	56	51	85	56	w Powiecie Dziśnieńskim.
9.	Woytowstwa Druyskiego i Przebrodzkiego z Folwarki: Linkowszczyzna i Dobromyśl z 25 wioskami	39	169	3004	964	2057	
10.	Starostwo Borkowskie samą tylko ziemię mające, z 1 zaściankiem	—	—	17	10	51	

Nadto będą się sprzedawały majątki, które były publikowane w roku przeszłym.